VIIKONVAIHDE

PASSIPAIKALLA

Kake vielä osasi

Pääministeri **Esko Aho** (kesk.) herätettiin eräänä elokuun aamuna 1991 tylysti. Valtioneuvoston tiedotuspäällikkö **Kauko Holopainen** (sd.) kertoi, että vanhoillinen kommunistijuntta on kaapannut vallan Neuvostoliitossa.

En muista, oliko Kakella päästötodistusta mistään oppilaitoksesta, mutta ammattinsa hän osasi. Pääministeri ja presidentti on pidettävä kärryillä kaikissa tilanteissa.

Oppinsa Holopainen oli imenyt edeltäjältään **Tom Westergårdilta** (sd.). Aikoinaan ihmeteltiin, miten tullimies voitiin nimittää Vaasan läänin maaherraksi ohi koulutettujen poliitikkojen. Westergårdilla oli varmasti kaikista maaherroista ylivertaisesti paras julkisen hallinnon tuntemus. Vain Oulun läänin **Ahti Pekkala** (kesk.) pääsi samalle viivalle.

TJ-tunnelmissa

Suuren tsunamin iskiessä vuosituhannen alussa Suomen hallitus oli sormi suussa, kuten muidenkin maiden hallitukset. Pääministerin valtiosihteeri **Risto Volanen** (kesk.) rakensi sitten kansliaansa erityisen tilannekuvakeskuksen.

Ketteräksi tarkoitettu keskus on vuosikymmenessä leipääntynyt, kuten byrokratiassa usein tapahtuu. Onneksi lipsaus sattui vaarattomassa tilanteessa. Venäläiskoneiden pienet reittipoikkeamat innostavat vain kuumimpia Natokiihkoilijoita vaahtoon.

Ehkä tiedonkulun takkuilusta ei kannata syyttää nykyistä valtiosihteeriä, seitsemän laudaturin ylioppilasta **Olli-Pekka Heinosta** (kok.), vaikka hänen virkauralleen mahtuu hämmentävän paljon kompurointia.

Pääministeri **Jyrki Katainen** (kok.) sen sijaan on vetänyt viime kuukaudet hommaansa erikoisen rennosti, TJ-tunnelmissa. Erien alut ja loput ovat hankalia jääkiekossakin.

Henkilö hävitetään

Viikolla eduskunnassa sattui lähes ainutlaatuinen tapaus. Rikosylikomisario **Kari Tolvanen** (kok.) oli hetken tyytyväinen sisäministeriin, kuuden laudaturin ylioppilas **Päivi Räsäseen** (kd.).

Räsänen toi eduskuntaan lain todistajansuojeluohjelmaksi. Hengenvaaralliseen tilanteeseen joutuneelle todistajalle voidaan antaa uusi asuinpaikka ja henkilöllisyys henkilötunnusta myöten. Tolvasen mukaan esitys on loistava.

Epäilijöitäkin löytyi. **Kristiina Salonen** (sd.) kyseli, voidaanko lailla mahdollistaa henkilön täydellinen katoaminen? **Johanna Ojala-Niemelä** (sd.) muistutti, että Suomi on pieni maa, jonne on hankala piiloutua.

Arja Juvonen (ps.) kysyi, mitä tapahtuu määräaikaisen suojeluohjelman päättyessä? Konstaapeli **Reijo Hongiston** (ps.) mielestä todellisen suojan antaisi vain täydellinen poliisivartiointi, johon ei ole mahdollisuuksia.

Pakkoruotsin avulla

Oikeusministeri, kuuden laudaturin ylioppilas **Anna-Maja Henriksson** (r.) saapui vihdoin viikkojen maanittelun jälkeen henkilökohtaisesti esittelemään vaalipiirien vähentämiseen tähtäävän lain. Ministeri haksahti sanomaan, että kyse on ”vain” perustuslain muutoksesta.

Edustajat julmistuivat aiheellisesti vähättelystä. Näillä voimasuhteilla laki menisikin seuraavassa eduskunnassa nurin.

Perussuomalaisten ryhmänjohtajan paikalta pudonnut, EU-vaaleissakin varalle jäänyt **Pirkko Ruohonen-Lerner** voi nyt keskittyä kokonaan kansanedustajan työhön. Tottumattoman ajattelu jää vielä hieman lyhyeksi.

Vaalilaissa Ruohonen-Lerneriä ärsyttää, että Ahvenanmaa saa oman edustajapaikan, vaikka siellä on vähemmän asukkaita kuin Nokialla. RKP ja suurpääoma saavat automaattisesti yhden edustajan. Henriksson lohdutteli, että ainakaan Ahvenanmaalla ei ole RKP:tä.

Todistajansuojeluohjelmassa Ruohonen-Lerner sen sijaan suosisi pohjoismaista yhteistyötä. Kyllä varmaan umpisuomalaisen moottoripyöräjengiläisen on turvallista piiloutua jonnekin Taalainmaalle, kun pakkoruotsi on periaatteesta jäänyt kesannolle.

PEKKA ALAROTU

MT 50 VUOTTA SITTEN – LA 6.6.

”Kahdeksan palokunnan voimalla taisteltiin tulta vastaan Hyvinkään Palojoella”, kertoi kuvateksti 50 vuotta sitten. (Nykyään Palojoen nimi on Palopuro.)

Metsäpaloja tänä vuonna jo 50–60

Metsässä liikkujien tulisi jälleen noudattaa aivan erityistä varovaisuutta tulen käsittelyssä. Yksinomaan viime keskiviikkona jouduttiin eri paikkakunnilla työskentelemään ainakin viiden metsäpalon sammutustöissä. Kuluneena keväänä on vakuutusyhtiöille ilmoitettu metsäpaloja noin 50–60, mikä on huomattavasti enemmän kuin vastaavana aikana viime vuonna, mainitsi Vakuutusyhtiö Metsäpalon toimitusjohtaja E. Honkaranta Maaseudun Tulevaisuudelle. Syyt metsäpalojen runsauteen on löydettävissä jo viime talvesta. Lunta oli vähän, ja kun sulaminen vielä tapahtui nopeasti, maa on tällä hetkellä verrattain kuivaa. Melko pitkä poutakausi on luonnollisesti edistänyt kuivumista. Toisaalta on kuitenkin otettava huomioon, että palot on suurimmaksi osaksi saatu rajoitettua pieniksi, keskimäärin parin hehtaarin alueelle.

Eilamari leipoo leipää moniallergisille

Eila Alho ja Mari Haavisto perustivat vajaa kolme vuotta sitten gluteenittoman leipomon maaseudulle. Yritys valmistaa turvallisia, maukkaita ja kauniita leipiä moniallergisille.

PÖYTYÄ (MT)
Uunin summeri pärisee muutaman minuutin välein ja leipomossa leijailee hapanleivän tuoksu. Pöydät notkuvat leipäpusseista ja taikinasaaveista.

Eilamari-leipomo perustettiin syyskuussa 2011 Pöytyän Yläneelle. Vain pari kuukautta myöhemmin Keliakialiitto palkitsi Eilamarin hapankorput vuoden gluteenittomana tuotteena.

Nimensä leipomo on saanut perustajiensa mukaan. Eilamari syntyi, kun kaksi akateemista kotiäitiä **Eila Alho** ja **Mari Haavisto** löivät hynttyyt yhteen.

”Suhtauduimme aluksi epäilevästi yritysideaamme. Epäilykset on todettu turhiksi”, naiset toteavat yhdessä.

Eilamarin leivät sopivat monille allergiaryhmille, sillä ne ovat luontaisesti gluteenittomia, maidottomia ja soijattomia. Jauhoina käytetään pääasiassa tattaria, täysjyväriisiä, maissia, hirssinsukuista teffiä ja pellavaa.

Ajatus nousi omasta arjesta

Ajatus gluteenittoman leipomon perustamisesta nousi naisten omasta arjesta ja tarpeista saada gluteenittomista aineksista leivottua hapanleipää.

Kotien keittiöt alkoivat täyttyä jauhosäkeistä ja leivontatarpeista.

”Perustin leipomon osittain sen vuoksi, että saisin kotikeittiöni takaisin ja jonkun paikan kaikille leivontatavaroille”, Alho hymähtää.

”Minulla puolestaan oli tarve työllistyä perheen ehdoilla. Biokemistin töitä kun lähiseudulla ei ole paljonkaan tarjolla”, Haavisto kuvailee.

Aluksi leipien kysynnästä ei ollut varmuutta, joten leipomon tärkeimmäksi tuotteeksi suunniteltiin hapankorppua, joka säilyy pitkään.

”Suunnitelmamme oli, että voimme työskennellä osa-aikaisesti ja leipoa korppuja ajoittain varastoon, jos niitä ei saa heti myytyä. Alkusuunnitelmaan verrattuna tilanne on vähän riistäytynyt käsistä”, Alho ja Haavisto naurahtavat.

Yrittäjän työ ei sovi laiskoille

Alussa naisten haaveena oli osa-aikatyö, mutta kumpikin on saanut leipomosta kokopäivätyön. Sunnuntaina pidetään ehdottomasti vapaata, mutta muuten päivät leipomolla ovat pitkiä.

”Eipähän ole tullut ongelmia liiasta vapaa-ajasta”, Alho ja Haavisto nauravat.

Leipomoyrittäjät tekevät töitä omien vuorokausirytmiensä mukaisesti. Alho tekee iltayöstä viimeiseksi hiivataikinat ja leivontasuunnitelmat valmiiksi aamuvirkuille, ja Haavisto aloittaa aamulla varhain valmiiden taikinoiden leipomisella.

Eilamarin tuotteilla on jo noin 60 jälleenmyyjää ympäri Suomen. Pohjoisin on Rovaniemellä ja itäisin Kuopiossa.

Seuraavan päivän hapantaikinat alustetaan päivän päätteeksi odottamaan iltayön tai aamun leipureita.

Alhon ja Haaviston lisäksi leipomossa on yksi kokopäiväinen ja kolme osa-aikaista työntekijää.

”Vaikka Itellaa usein moititaan, meidän kannaltamme sen palvelut ovat toimineet loistavasti. Aamulla leivomme leipää, laitamme ne postiin illansuussa viideltä ja seuraavana päivänä ne ovat perillä”, Alho kuvailee.

Tällä hetkellä jälleenmyyjiä on noin 60. Pohjoisin on Rovaniemellä ja itäisin Kuopiossa.

Kokemus selvittää byrokratian solmut

Leipomoyrittäjät saivat toiminnan käynnistämiseen Finnveran naisyrittäjälainat. Lisäksi Haavisto sai uutena yrittäjänä starttirahan.

Kolmannen työntekijän palkkaamista varten leipomo olisi voinut saada palkkatukea, mutta Alho ja Haavisto totesivat hakuprosessin liian työlääksi.

Elintarvikeyrittäjyyteen liittyvä byrokratia hämmästytti aluksi perustajia, mutta kokemus on antanut vastaukset moniin kysymyksiin.

”Emme pitäneet erillistä taukotilaa tarpeellisena. Terveystarkastaja kuitenkin kiinnitti asiaan huomiota. Nyt vajaa kolme vuotta myöhemmin erillisyys tuntuu itsestään selvältä”, Alho toteaa.

Alho ja Haavisto toteavat yhdessä, että monet aluksi byrokraattisilta tuntuneet vaatimukset ovatkin osoittautuneet hyödyllisiksi, kun toiminta on laajentunut.

Sijainti maaseudulla on etu

”Emme tulleet perustamaan maaseudulle leipomoa, vaan koko elämämme”, Alho ja Haavisto kuvailevat, kun heiltä kysytään, miksi he päättivät perustaa yrityksen Yläneelle.

Sijainnista maaseudulla on ollut leipomolle enemmän hyötyä kuin haittaa.

Pienen paikkakunnan yrittäjät pitävät tiiviisti yhtä. Vaikka he toimivat eri aloilla, monet arjen ongelmat ovat yhteisiä.

Alho ja Haavisto ovat saaneet paljon isällisiä neuvoja ja kannustusta muilta yrittäjiltä.

”Täällä virallisilla toimijoillakin on kasvot, ja ihmiset ovat tuttuja”, Alho toteaa.

Lisäksi maaseudulla toimitilojen vuokrat ovat edullisia.

Sydänleipä viestii kotiseuturakkaudesta

Leipomon juuret ovat syvällä Varsinais-Suomen maaperässä, ja se näkyy myös Eilamarin leivissä.

”Sydämenmuotoiset leipämme kuvaavat entistä Yläneen kuntaa, joka oli kartalla sydämen muotoinen”, Haavisto kertoo pilke silmäkulmassa.

Leipomoyrittäjien mukaan allergiaruokiin liittyy usein tietty kliinisyyden leima.

”Me haluamme tehdä maukasta leipää, joka on moniin erityisruokavalioihin sopivaa ja myös kaunista katsella”, Alho toteaa.

Suunnitelmissa laajentaminen

Tulevaisuudessa Alho ja Haavisto haluaisivat parantaa Eilamarin tuotteiden saatavuutta. Tarkoitus on perustaa muutamia sivuleipomoja ympäri Suomea.

”Haluamme pitää leipomoyksiköt pienenä, sillä silloin toiminta säilyy joustavana ja työtilat turvallisina moniallergisille ja”, Alho ja Haavisto toteavat.

Pieni leipomo voi toimia vaikka sivuelinkeinona.

Sopivia tiloja löytyy Alhon mukaan lähes jokaisesta maalaiskylästä. Eilamarinkin tilat on rakennettu alun perin liha- ja makkaramyymälälle ja niissä on vuosien saatossa toiminut muun muassa sähköliike.

LIINA NIITTYMAA

VILLE-PETTERI MÄÄTTÄ

Eila Alho ja Mari Haavisto perustivat gluteenittoman leipomon, koska Suomesta ei juuri saanut gluteenittomia hapanleipiä. Kysyntä on ollut niin suurta, että tulevaisuudessa Eilamarin tuotteita saatetaan leipoa myös sivuleipomoissa.

Eilamarin hapanleivät tehdään taikinajuureen, eikä niissä käytetä hiivaa. Hapanleivistä osa myydään tuoreleipinä ja osa kuivataan pitkään säilyviksi korpuiksi.